

תמה על מש"כ ומשמע כאלו אינו מפורש בהדי' זהרי נתפרש בדבריו דין שהביא הש"ך בשמו בס"ק ק"צ דהביא שם שתי דיעות בזה עיי"ש ויש לתמוה בזה על הש"ך בתרתי חדא במה שהולך להביא בשם רבנו ירוחם דיש מתירין והלא הדין מפורש בזה בשו"ע סעי' כ"ב דלאחר שנתערב הפסול עם הכשר אפי' רגע נשאר לעולם בהכשרו ותו מש"כ הש"ך דמשמע מלשון רי"ו דיש אוסרין על זה קשיא קושי' הנוכ"י ה"ל.

וגר"א בס"ד דס"ל להש"ך דהני תרתי דייס לאו הא בזה תליין דאפי' למאי דקיי"ל בשו"ע דלאחר שנתערב הכשר עם הפסול נשאר לעולם בהכשרו מ"מ

כשרים אף על פי שהם רבים ^{העל}
המים שהיו בתוכה תחלה: (מד)
ואין חלוק בין קדם המעיין לשאובין או לא כמו שנתבאר וע"ס ס"מ דיש חולקין) וב"י בשם תשובת רמב"ן סי' ר"א) אבל כל זמן שאין במקוה מ' סאה אפי' אם אינו חסר אלא כל שהוא אם נפל דתוכו ג' לוגים מים שאובים פסלוהו לא שנה שאבן בבלי (מה) לא שנא

בס"ד נכון.
והגה לעיל ס"ק ל"ד הקשיתי אמאי באמת לא ס"ל בזה כשיטת המחלקין גם במעיין בין קדמו שאובין למעיין או קדמו מעיין לשאובין וכל בס"ד ד"ל הא דגזרו ג"ל יפסלו את המקוה היינו טעמא משום דגזרו סופן משום תחילתן ועיי' מש"כ לקמן סעי' ל"ט בס"ד דהוכחתו דע"כ ל"ל כן לשיטת הראש"ד דמקוה שנעשה ע"י אדם פסולה אפי' לא נעשו המים שאובין ובג"ל עיי' אדם לא גזרו שיהי' פוסלין את המקוה ועכ"ל טעמא משום דג"ל שאובין בתחלה הלל"מ וגזרו סופן משום תחילתן וזה ל"ש כ"א בשאובין ממש ולפי"ז עכ"ל דבמעין אפי' קדמו שאובין לא גזרו וג"ל שאובין בתחלה הלל"מ לא הוי אלא במקוה דאליכ' במעיין נמי אמאי לא גזרו שיהי' נפסלין בג"ל אלא ע"כ דלשיטת הסוברין דאין המעיין נפסל בג"ל אפי' במים שאובין קדמו לא מפסיל כיון דכל עיקר גזירת ג"ל שאובין הוי משום תחלתן ככ"ל נכון בס"ד ועיי' עוד לקמן סעי' מ' בס"ד.

והא דשיערו חכז"ל דוקא בשיעור ג"ל עיין תוס' ^{העל} בס"ד ס"ו ד"ה שאובה, ועיי' בר"ן שבעות דמהדר לאשכוחי טעמא ע"ז וכי דהוא נגד שיעור היותר מועט שבנסכים דהיינו רביעות ההין לכבש האחד הוא ג' לוגין ול"ע דהומ"ל טעמא דרוח טפי דהיינו כנגד ניסוך המים שהוא ג' לוגין כדאיתא צפי בתרא דסוכה וצפ"צ דמעילה: ולשיטות ר"ת דג' לוגין בתחילה הלל"מ א"ש צפשיטות טפי דגזרו סופן משום תחילתן וכמש"כ לעיל.

(מה) **לא שנא** כוחט כסיתו והגביו וכו' כי הש"ך

י"ל הני"מ במקוה שיש בו מ"ס אצל במעיין כ"ש הו"א לפי מאי דקיי"ל דמעין כ"ש אינו מטעה בכ"ש אלא במקומו אצל כל שהפסק מהמעין אינו מטעה בכ"ש כמש"כ הש"ך לעיל ס"ה ולקמן ס"ק קכ"ג והו"א דגזרו בזה אטו אם ימשוך מעיין כ"ש בתחלה למקום חסר ואח"כ ישפוך עליו שאובין דבכה"י"ג לשיטת הש"ך אינו מטעה והוא גזירה קרובה מאד קמ"ל דמ"מ יש מתירין גם בכה"י"ג ולא גזרינן משא"כ במקוה של מ"ס פשיטא דאין מקום לגזירה זו כלל ולא דרך גיסא נמי אין ללמוד ממנה דס"ל לרי"ו לקמן בסעי' כ"ב דכשהפסק ההסקה חוזר לפסולו כבתחילה דהתם מעולם לא נתערבו המים וצ"ל אלא דהלמ"מ דעירוב מקואות הוא כשיתחברו כשפ"ה שפיר י"ל כל שהפסק חיבורם חזרו לפסולן משא"כ הכא דהמים נתערבו כולם וצ"ל אי"כ הו"ל כולן כגוף אחד דהפסולין נהפכו לעשות כולן כשרים ושפיר מלינו לומר דגם רי"ו מודה לזה משו"ה הולך הש"ך לדייק מלשון רבינו ירוחם שכי' דיש מתירין משמע דיש אוסרין גם בזה כנלע"ד בס"ד צרור צדעת הש"ך ובעיקר הדין ובמה שהוקשה הנוכ"י שם על שיטת רי"ו ה"ל עיי' לקמן בסעי' כ"ב מש"כ באריכות בס"ד.

(מד) **ואין** חילוק בין קדם המעיין לשאובין או לא וכ"ה בשו"ע לעיל סעי' י"א עיי"ש וכל הא דהולך הרמ"א לפרש כן אע"ג דהדין מפורש בלשון המחבר לעיל סעי' י"א משום דבאמת ס"ל

הש"ך ס"ק מ"ו בשם העט"ז ומקורו מהרוקח דוקא כשזין מעלמן מתוך הכסות למקוה לא מקרי שאזין אבל אם סחטן צידיו אעפ"י שהכסות מקלחו עדיין בתוך המים הוי שאזין עי"ש שהמעט"מ כי דלא ידע מאין י"א חלו.

ורענ"ד קשיא לאידך גיסא הא קיימ"ל דקטפרס

חינו חיבור וכיון שהגזיה הכסות מהמים א"כ אותן מים שפיג הכסות דאין מחוצרין למי המקוה כלל אלא ע"י קטפרס או ע"י גוד אחות א"כ אין דינס כמי מקוה ונהי דחינס שאזין מ"מ כיון שסוחטן ובאו ע"י אדם למקוה אמאי

לא יפסלו את המקוה ולכאורה נראה מכאן ראי' למש"כ הטו"ז לקמן ס"ק מ"ז דלענין ג"ל דאין פוסלין אלא ממדרבן לכו"ע אמרינן גוד אחות ועכ"פ למאן דל"ס ל"י בזה כהטו"ז אית לן למיפסל אפי' כשהכסות מקלחו עדיין בתוך המקוה וא"כ דברי העט"ז נכונים בטעמן כנ"ל נכון בס"ד.

(מו) סוחט כסיתו בטו"ז ס"ק כ"ז ובש"ך ס"ק מ"ו הביאו דעת הב"ח דוקא כשחלס מכווין לדלותו להפילו למקוה מפסלי עי"ז אבל אם נפלו לידו בלא מתכוין לא מפסלו והטו"ז גם הש"ך חולקין ע"ז וס"ל דוקא כנפלו ממילא אבל כל שצאו ע"י אפי' שלא בכוונה פוסלין את המקוה ועי"י מש"כ לקמן סעי' ל"ט מלשון השו"ע משמע כשיטת הש"ך והטו"ז ושם כתבתי דלשיטת הרמב"ם ע"כ ל"ל דיש חילוק בין מזלפו בכוונה למקוה או לא ועי"י מה שכתב לקמן בזה משיטת רמ"א דסמוך משמע כהב"ח והנה לפי שיטתם בזה הקושי קיימת מאי אהני לן שאיבת המקוה ע"י דלי מנוקב כיון דהמים חוזרין ונפלין ע"י אדם ועי"י מש"כ בזה הטו"ז בס"ק מ"ז והש"ך כאן ס"ק מ"ו כי דש"ה כיון דשואב המים משם א"כ ודאי לא ניחא ל"י שיפלו המים לשם דהא אדרבא שואב אותם משם והוי ממילא עכ"ד וראיתי בתשו' ד"ח ח"א סי' ק"א חידוש עפ"י דבר חדש דאם שואבין המקוה ע"י גוי לא מהני אפי' כלי מנוקב דבשלמא בישראל י"ל דלא ניחא ל"י שיהי המים פוסלין את המקוה אבל בגוי ל"ש זה ולכן פסק דלריק לנקות המקוה פעם שני עי"ש בדב"ק והוא דבר חדש וכמדומה שאין העולם נוהרין בזה ולא נהגו כן אפי' במקלות קדושות אשר מנהיגה מעולם. אגשי שם ולע"ג.

ור"י דב"ק ה"י כ"ל דסברת הש"ך לאו משום כוונתו גרידא הוא אלא משום דמעט מוכיחין דכוונתו לשאוב המים משו"ה לא חשבינן למים אלא כאלו נפלו ממילא וכי היכא דמחשבתו לא ניחא ל"י חשבינן כאלו

נפלו ממילא כש"כ היכא דמעט מוכיחין דרלונו לשאוב מתוכו ולא שיפלו לתוכו זה כ"ל טעם מנהגי הקהילות שלא חשו לשאוב המקוה אפי' ע"י גוי ומ"מ היכא דאפשר ודאי דיש להחמיר לכתחילה הוה"ל שינא מפיו של אותו לדיק וקדוש ה' ומ"מ כ"ל

דאפי' לפי דב"ח הכ"ל היינו דוקא היכא דהגוי שואב בשכירות יום אבל היכא דשואב המים בקבלנות דהיינו שקלבו לו שכר על נקיון המקוה כלו י"ל דגם בגוי לא ניחא ל"י שיחזרו המים ויפלו מהדלי למקוה דע"י יתרבה טירחתו ובזה נראה דגם הדב"ח מודה כנ"ל ברור בס"ד.

(מו) ואפי' נפלו משני כלים או משלשה מזה מעט ומזה מעט מנטרפין וכי' בתשו' ח"ס סס"י רע"ז הקשה השואל אהא דתנן בפ"ב דמקואות מ"ה מקוה שיש בו ג' גימות של מים שאזין של לוג לוג אם ידע שנפלו לתוכו מ"ס מים כשרים עד שלא יגיע לגימה שלישיית כשר ואם לאו פסול ופסקו הרמב"ם בפ"ה מ"ש מג"ל מ"ש בגי' כלים שפסק הראשון עד שלא התחיל השני שאינם פוסלות ועי"ש מה שתי' שהגימה גדולה שהוא המקוה שבתוכו הג' גימיות הוא המהדרס ועושה אותם כלי אחד והו"ל כאלו שופך מכלי אחד ש"כ ג' תוכיות העשיות לקבלה ושופך ממנו למקוה שאין משגיחין אם פסק תוך אחד קודם שהתחיל השני כיון שהכלי מלרפן וה"כ ל"ש ועי"ש שתמה על השו"ע שהשמיט דין זה.

ורענ"ד נראה בס"ד לתרין שפיר וי"ל המהדרס בשו"ע אזיל בזה לשיטתו והרמב"ם נמי לשיטתו דהא מבואר במשנה דהא דחינו מנטרף ביותר מגי' כלים היינו היכא דלא נתכווין לרבות אבל היכא דנתכווין לרבות אפי' קורטוב כל השנה מנטרף ומבואר בטור וצ"י בשם ר"י דהיינו כשהי' דעתו מתחילה ליתן כל הג' ליגין שפיר מנטרף גם ביותר מגי' כלים והנה קיימ"ל בכל מקום דמידי דהוי

דהוי פסיק רישא ה"ל כאלו נתכוין לכך דכן הוא לענין חיוב מלאכה בשבת ח"כ ה"נ כיון דהמים כשרים שנופלין לתוך המקוה ע"כ יתפשטו מעלתן ויגיעו לג' גמימיות שבמקוה ה"ל כאלו דעתו לרבות

משו"ה שפיר מלטרפין ומיושב ע"כ קושיי הח"ס ה"ל מיהא תינה לשיטת הטור ור"י צ"י דעתו לרבות אצל לרמז"ס לא תלי כלל במה דעתו לרבות ונתכוין לרבות היינו דתלי אס כוונתו שיתרבו מי המקוה כדי שיהי המים בשפע ח"כ עכ"ל דבצי שיתכוין ממש לכך דא"ל לא משכחת לה שלא יתרבו מימי המקוה ע"י ששופך המים לתוכו ח"כ ע"כ ליתא להאי תירוצא ול"ל כתי הח"ס ה"ל והשתא ניחא צ"ד דהרמז"ס לשיטתו שפיר הולך לאשמעינן הך דינא דסד"א דה"ל כמו שהופסיק מכלי אחד עד שלא התחיל צ"י קמ"ל דהכלי כלומר

הגימא מלטרפין משו"כ להמחזר דס"ל צ"ע כשיטת הטור ור"י ה"ל ח"כ פשיטא דמלטרפין כיון דזה הוי ממש כמו שנתכוין לרבות ומ"מ במשנה ה"ל אין להקשות למה הולך לאשמעינן דין דג' גימות ד"ל משום דקצצי למתני עלי פלוגתא דר"ש מכשיר מפני שהוא מקוה סמוך למקוה וד"ק.

עוד ג"ר צ"ד ליישב הקושי שכתבו ח"ס ה"ל דע"כ לא שייך לחלק בזה אלא בג"ל שעל פני המים דשם שפיר י"ל דלא מלטרפין היכא דפסק הראשון עד שלא התחיל השני דמשפסק השני כבר נתערבו צמי המקוה ולא היו הג' לוגין צעינייהו מטולם משו"כ בג"ל בתחילה דכל הג"ל צעינייהו י"ל דלא איכפית לן אס התערבו צמים צפ"א או צג"פ וק"ל.

(מח) מזה מעט ומזה מעט מלטרפין ע"י ש"ך ס"ק מ"ז כי צ"ע רש"י וראש"ד דעכ"פ צ"עין לוג מכל כלי אצל פחות מלוג לא ו"ל רש"י צ"ק דתמורה דבי או ג' כלים שנופל לוג שלם מכל כלי פסול אצל מדי והי כלים דאין לוג שלם מופל מכ"א לא פסלוהו ומתחילה ר"ה הרצ"י לדייק מרש"י דפחות מלוג שלם כגון שנופל מכלי אחד לוג ומחלה

ח — 8

ומאידך פחות מלוג אין מלטרפין ולפי שלא מלא לאחד מן הפוסקים שיאמר כן כי דיל"פ דברי רש"י דה"ק מג' כלים מלטרפין משום דמטו לוג לכל כלי וכשהם יותר מג' מטו לכל כלי פחות מלוג ולא

חשובי לאטרופי אצל כל שאינם יותר מג' כלים חפ"י נפל מאי או בי מהם פחות מלוג מלטרפין ע"י"ש צ"י והגם שמשון הראש"ד צ"ע הכ"פ שהביא הרצ"י משמע דמזה הכריע הרצ"י דרש"י דוקא נקט דצ"י לוג שלם מ"מ אינו מוכרח דהרצ"י צ"י הכריע כן גם צפיר"י ועכ"פ משון השו"ע דאיכפל לפרש משני כלים ומשלשה מזה מעט ומזה מעט ולא כי מזה לוג ומזה לוג וגם לא הי' לריך כלל למנקט האי ליטא משמע צהדי דלא צ"י שיפול דוקא לוג שלם מכל כלי ונ"ע על הש"ך.

(מט) במד"א וכו' שלא

הי' דעתו מתחילה ליתן כל הג' לוגין אצל אס מתחילה הי' דעתו ליתן כל הג"ל חפ"י אס לא נתן אלא מעט מעט מכמה כלים עד שהשלים לג"ל פסול המחזר פסק כן עפ"י פי"ר וטור צמשה דתנו צמד"א שלא נתכוין לרבות אצל הרמז"ס והרע"ב פירשו נתכוין כשהוא מטיל אותן מים שאובין למקוה הם ע"ד לרבות מי המקוה שיהי צו צופי ולא יחסרו ע"י הטבילות שיטבלו צו אז מלטרפין ע"י"ש והוצא צ"ד ס"ק מ"ט ויש להפליא על מרן דצ"י תמה על הטור ורצונו ירוחם למה הניחו פירש הרמז"ס שהוא פשטא דמתניתין ונקטו פירש אחר ע"י"ש ואלו צ"ע הלך גם הוא בעקבות הטור ולא הביא פירש הרמז"ס כלל ולע"ג.

ובעיקר טעמא דהטור דצ"ק פי"ר הרמז"ס נלע"ד צ"ד ד"ל דהאי דמטיל שיהי צו צופי ולא יחסרו ע"י הטבילות ע"כ מה שכוין לרבות היינו אחר שיושלם מ"ס דמקודם לכן אינו ראוי לטבילה וכיון דכל עיקר מה שצ"לנו למפסול המקוה היינו משום דכוונתו ומחשבתו לרבות מחשיב להו להמים חפ"י ביותר מג' כלים וכיון שכוונתו לא הי' אלא לרבות המים לכשיושלמו מ"ס ח"כ לא איכפית

לן

לן במה שמחשבתו לרבות ואינו מוסיף כזה מחשבתו כיון
ללאחר שיושלמי מ"ס כל מימות שבעולם אינם פוסלין.
עוד י"ל בטעמו דהטור ור"י הג"ל דלא כי כפי
הרמב"ם דהא קיימ"ל בכל התורה כל פסוק

רישא הו"ל כנתכין לכך ומהי"ט
בשנת פס"ר חייב בדבר שא"מ
ה"נ אי ס"ד דתלי במה
דנתכין לרבות המים שלא
יחסרו ע"י טבילות מה נפק"מ
אי נתכין לכך או לא כיון
דאפי' בלא נתכין לכך ממילא
לא סגי בלא"ה א"ו דלא תלי
בזה כלל אלא נתכין לרבות
היינו שהי' דעתו ליתן כל
הג"ל ודו"ק.

(ג) ואם העביר ג' צונן בידיו ע"ג
מרגלי בהמה כשר וי"א דרגלי בהמה
כדין רגל אדם וצנייהם אינו כשר אלא בהעביר
ע"ג קרקע דהוי כהמשכה אבל לא בנתו ועיי' בטו"ז
ס"ק כ"ח ששופך סוללה על הרמ"א דמאן י"א דרגלי
בהמה שוין לרגל אדם לפסול בג"ל ממני"פ לשיטת
הרא"ש הא אפי' כל המקוה נעשה ע"י רגלי בהמה
כשר כש"כ דאינו נפסל בג"ל ולשיטת הראב"ד דאינו
מחלק בין רגלי בהמה לרגל האדם הא לדירי אפי'
ג"ל בידי אדם לא מיפסלי ולא מפסיל אלא בנעשית
כולה ע"י אדם עיי"ש ואי אליבא דהר"ש בפ"י המשניות
שכ' ג"כ לפרש ברייתא דלגיון העובר ממקום למקום
וזילפו צו"ר ג"ל דהולכי עס הקרקע קאמר הא
אדרבא מדלא חילוק בין אדם לבהמה משמע
דכהראב"ד ס"ל דאין פסול צינור מדי אדם בלא
כלי דאלי"כ אמאי מותר בסיפא לעשות ממנו מקוה
לכתחילה אפי' ע"י המשכה ולא הי' לנו להחיר כ"א
בשאו"בין שאין מועיל המשכה אלא ברביא ומתוך
כך הרבה להשיב גם על הבי' שכ' דאליבא דהר"ש
י"ל דליתא להאי תוספתא דס"ל שאובה שהמשיכה
כולה כשירה ותמה הטו"ז אמאי נוקי אותה דלא
כהילכתא הא להראב"ד הילכתא הוא וא"כ לר"ש נמי
יימא כן דס"ל כהראב"ד ואין ג"ל פוסלין אלא במים
שאו"בין ולא צבאו ע"י אדם ובהמשיכה כולה כהי"ג
כשרה והוי שפיר הך תוספתא כהילכתא א"ו דאיה"כ
דהר"ש ס"ל כהראב"ד וא"כ ליכא למא"ד דגם ברגלי
בהמה יאסר בג"ל וא"כ מש"כ רמ"א וי"א דגם ברגלי
בהמה כדין רגלי אדם והיינו דעת הר"ש ולפי הג"ל
אין זה שום דיעה אלא דיש לפרש מש"כ הרמ"א

הנה (ג) ואם העביר ג' צונן בידיו ע"ג
קרקע או שנתו מרגלי בהמה כשר (טור)
וי"א דרגלי בהמה כדין רגל אדם ובשניהן
אינו כשר אלא בהעביר ע"ג נב קרקע דהוי
כהמשכה אבל לא בנתו (ר"ש פ"ב דמקואות
ורמב"ם פ"ה) ועיי' לקמן בס"י זה סעיף ל"ט:

ובצנייהם אינו כשר אלא בהעביר וכו' מיירי אם
כל המקוה נעשה כך אלו תורף דברי הטו"ז.
ודגמה מש"כ לפרש דברי הרמ"א דאם כל המקוה
נעשה כך הוא תמוה דדיון זה מצוה לקמן
סעי' ל"ט אבל במאי דקמן
מיירי בפסול ג"ל וא"כ השגתו
של הטו"ז על הרמ"א כדקאי
קאי גם על הרב"י העלה
הטו"ז בעלמו דא"א לישב
דבריו כן.

ורענ"ד נראה דברי הרב"י
והרמ"א כראוי מולקיס
ודבריהם חיים וקיימים
דע"כ א"א לפרש דברי הר"ש
אלא עפ"י דברי הרב"י דהא מצוה שם בר"ש בפ"י
התוספתא דלגיון העובר ממקום למקום וזילפו בידיהם
ורגליהם ג"ל למקוה כשר דהולכי עס הקרקע
קאמר ולדעת הראב"ד למה לי הולכי עס הקרקע
הא ג"ל אינם פוסלין ע"י אדם ובהמה אלא במים
שאו"בין ממש א"ו דהר"ש ס"ל דלא כהראב"ד אלא
ג"ל בידי אדם ובידי בהמה פוסלין ומשום דעיי'
דוקא ע"י המשכה ואין להקשות א"כ הא כבר תני
רישא רי"א זילף בידו וברגלו ג"ל למקוה פסול
הולכי עס הקרקע כשר א"כ למה חזר ושונה לגיון
העובר ממקום למקום וזילפו צו"ר ג"ל למקוה כשר
ואי גם האי זילפו צו"ר מיירי דהולכי עס הקרקע
ומיירי נמי ע"י המשכה היינו רישא ועכ"ל משום
דבעי למתני סיפא ולא עוד אלא שעושה מקוה
בתחילה ע"כ כשר וא"כ ניתנו דין זה במים שאובין
ממש דכשר ע"י המשכה וע"כ י"ל דמים שאובין
ממש איה"כ דלא מתכשרי בהמשכה כולה אלא דוקא
בפסול שבאין ע"י אדם הוא דמהני המשכה וא"כ
היינו שיטת הראב"ד ד"ל לחידך גיסא דרבותא
קמ"ל דלא מצעי מים שאובין דכלו שאוב דרבנן
בדאי מהני המשכה אלא אפי' צבאו ע"י אדם
דכנהי"ג הוי פסול דאורייתא כמצוה בבעה"פ
שהוצא צ"י דלא הוי צ"ש א"כ הו"א בהומשכה
כולה פסולה דהא מצוה צ"י בשם רמב"ן בטעמא
דחכמי המערב שמכשירן כולה בהמשכה משום דס"ל
שאובה דרבנן וא"כ צבאו ע"י אדם הו"א דכולה
בהמשכה פסולה קמ"ל דאפי"ה כולה בהמשכה כשרה
אבל ודאי להר"ש ג"ל ע"י אדם פוסלין המקוה בין
ברגלי אדם בין ברגלי בהמה כמוש"כ הרב"י ורמ"א
ומן התמא על הטו"ז לפימ"כ לפרש שיטת הר"ש
כהראב"ד

כהראש"ד למה הולך הר"ש לפרש בזילף ציור ג"ל
זהולכין עם הקרקע קאמר ונריך לדחוק דס"ל
להטו"ז דה"כ אפי' בלא הולכין עם הקרקע אלא
משום דצ"ל למיתני ספח ולא עוד אלא ח"כ לא
הו"ל להר"ש לסתום אלא לפרש
כדרכו בקודש.

ותו כ"ל ראי' שאין עליה
תשובה דהר"ש ע"כ לא
מלי ס"ל כהראש"ד והוא
מהתוספתא פ"ג דמקואות
דמיתא הר"ש בפ"ג והוא
גם צ"י הי' בראשו ג"ל וירד
וטבל במקוה שיש בו מ"ס
מכוונת כשר סוחטו לתוך
המקוה פסול והוקשה הר"ש
ל"ל היו בראשו ג"ל דהא אפי'
בשעת טבילה נכללו בראשו

ג"ל ואחר עלייתו סחטו פסול וי"ל דנקט הכי לאשמעינן
דאפי"ה כשר ברישא עיי"ש ולשיטת הראש"ד דג"ל
לא מייסלי צבאין עיי' אדם אלא דוקא צבאין
ח"כ מ"ק ל"י למה לי הי' בראשו ג"ל הא באופן אחר
לא מייסלי בסוחטן לתוכו וגם מאי קאמר דלרבותא
נקט כן הא דוקא באופן זה מייסלי בסוחטן ולא
באופן אחר כלל אפי"ה דלהר"ש צ"כ מייסלי בג"ל
וח"כ ע"כ ל"ס כשיטת הראש"ד הג"ל וכיון דע"כ
ל"ס ל"י כהראש"ד ובפ"ה התוספתא דלגיון לא מחלק
בין אדם לבהמה ש"מ דלהר"ש אין חילוק בפסול
ג"ל בין זילף עיי' רגלי בהמה לרגלי אדם וצ"כ
מייסלי ושפיר כ' הרב"י והרמ"א וזה ברור בס"ד.

ונראה דגם שיטת הרמב"ם הכי איתא מדכ' בפ"ה
מה' מקואות גייסי העובר ממקום למקום
וכן בהמה העוברת ממקום למקום וזילפו צדיהם
ורגליהם ג"ל למקוה ה"ז כשר ולא עוד אלא אפי'
עשו מקוה בתחילה ה"ז כשר והנה לבאורה לפי
רבינו משמע מזה דס"ל דאין חילוק בין רגלי אדם
לרגלי בהמה להחמיר אלא להקל ולכאוי כש"כ דקשי'
טפי על הרמ"א דליין בשם הרמב"ם פ"ה דצנייהם
אינו כשר אלא בהעביר ע"ג קרקע אלא לא בנתנו
ולכאוי מדברי הרמב"ם מוכח איפכא דאפי' ברגלי
אדם כשר ולא עוד אלא אפי' כלו עיי' אדם ס"ל
להכשיר אומם כד דייקות שפיר נראה דשפיר
קאמר הרמ"א דכ"כ לקמן בסעי' ל"ט בס"ד דלהרמב"ם
קשיא תוספתא דלגיון דקאמר ר"י זילפו ציור ג"ל

למקוה פסול וסיפא קאמר דלגיון העובר ממקום
למקום וכו' פסול וי"ל דהרמב"ם ס"ל כשיטת הצ"ח
דדוקא נכפלו למקוה בכוונה פסול והיינו דפוסל
ר"י בזילף ציור וסיפא מיידי בלא כוונה וצ"כ

כשר להרמב"ם בין ברגלי
אדם בין ברגלי בהמה והנה
לפי שיטת הצ"ח שהוצא צטו"ז
ס"ק כ"ז וצ"ח ס"ק מ"ו
מיידי כל דין זה צבאו עיי'
אדם בכוונה למקוה וצ"כ
באמת ס"ל להרמב"ם דאפי'
בג"ל פסולין ולשיטתו דאין
חילוק בין רגלי אדם לרגלי
בהמה באמת כל בכוונה מפסיל
צ"כ נמצא דשפיר ל"ן הרמ"א
מר"ש ורמב"ם בפ"ה דאין
חילוק וצנייהם אין כשר אלא

בהעביר ע"ג קרקע דהוי קרקע אלא לא בנתנו
ודברי הרמ"א שרורין וקיימין ודו"ק היטב. (וע"ע
לקמן סעיף ל"ט)

(נא) הספוג שצולעין בו ג' לוגין וכשנפל למקוה
נתערבו המים הצלועים עם מי
המקוה וכן דלי שפיו נר וכו' שלא אמרו אלא ג"ל
שנפלו ונתערבו כולם עם מי המקוה עכ"ל השו"ע
והרמב"ם בפ"ו מהמ"ק ה"ז כ' בלשון הזה שלא
אמרו אלא ג"ל שנפלו לא כלי שנפלו בו מים שאובין
(כ"ל ד"ל עם מים שאובין) עכ"ל והנה דין זה
מקורו ממשנה פ"ו דמקואות ועיי"ש בפ"ה הר"ש
והוא צ"י שבי' דמיידי כשאין בהן ג"ל צעין ח"כ
תלך עמהם המים הדבוקים בהם וכיון שאין הג"ל
צעין לא מקרי נפלו ולא גזרו רבנן וכשר להקוות
עליו ומשמע בהדי' דאלו הוי ג"ל צעין בלא לירוף
מים הדבוקים ה"ז דפוסלין את המקוה ואלו מלשון
השו"ע וצ"כ מלשון הרמב"ם שבי' שלא אמרו אלא
ג"ל שנפלו ולא כלי שנפלו בו עם מים שאובין משמע
אפי' איכא ג"ל בלא לירוף מים הנצלעים נמי
אינו פוסל.

ובאמת נע"ג מ"ש מהא דקיימ"ל לקמן סעי' י"ח
וכ"ה בהדי' ברמב"ם פ"ו וכ"כ בהדי' הש"ך
בס"ק כ"ז דאם היו מים שאובין באמצע פוסלין
המקוה אפי' בנגיעה בעלמא ח"כ ה"ז הי' כספוג
או בדלי ג"ל מים שאובין אינו לא נתערבו אמאי
לא פסלו בנגיעה ולע"ג.

ונראה